

متن پرسش

باسمه تعالی: با سلام خدمت استاد گرامی: حضرتعالی در کتاب «خویشتن پنهان» بحث تفاوت بین روش عرفا در سیر و سلوک با روش علمای اخلاق (سنگی که طلا می شود و سنگی که طلا گرفته اند) را مطرح می فرمایید. عرفا پس از درک حصولی از نفس ناطقه به این نتیجه می رسند که باید با ریاضت های شرعی، حاکمیت امیال نفس اماره را ضعیف کرده و درک حضوری و مجرد از حقیقت وجود خود پیدا کرده و از این طریق، ارتباط خود را با عوالم غیب تشدید کنند. از طرف دیگر علمای اخلاق هم همین ریاضت های شرعی را در قالب گزاره های اخلاقی به امید تقرب و اتصال به عالم غیب رعایت می کنند. بنابراین به نظر می رسد عالم اخلاقی پس از مدتی با رعایت دستورات اخلاقی (یا در واقع همان ریاضت های شرعی که عارف انجام می دهد) به همان چیزی که عارف رسیده می رسد. آیا اینگونه نیست؟ اگر اینگونه نیست، پس تفاوت این دو در چیست؟ با تشکر و من الله التوفیق

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: تفاوت نگاه اخلاقی با عرفانی در آن است که در نگاه عرفانی در عین آن که از همین دستورات اخلاقی استفاده می شود ولی رویکرد آن در راستای تغییر درجه‌ی وجودی است در حالی که در نگاه اخلاقی از آن جهت که افراد متشرع به دستورات اخلاقی نگاه می کنند، سعی آن‌ها آن است که آن صفات را بر شخصیت خود عارض کنند مثل آن که عارف در دوری از دنیا انقطاعِ اِلی الله را اراده می کند ولی انسان اخلاقی، زهد را برای دریافت بهشت پیشه می کند. موفق باشید